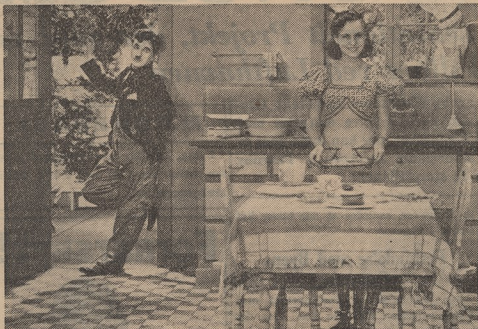

Chaplin - Filmen

Premiøren i Aftes

17-3-36

Charlie Chaplin og Paulette Goddard.

Mennesket er af een Filosof blevet defineret som et Dyr, *der kan le*, af en anden som et Dyr, *der kan faa til at le*. Holder den sidste Definition Stik, maa Chaplin være det største Menneske i Verden, thi ingen har faaet saa mange til at le som han.

Ogsaa i Aftes blev der leet.

Filmen indledes med en noget anstrengt Allegori hentydende til Problemet Arbejdere kontra Maskiner. Man sad en Tid med Livet i Hænderne af Frygt for, at Filmen skulde udvikle sig til en Samfundssatire om Maskinerne, der i Stedet for at gøre Livet lettere netop gør det sværere — om Hestekræfterne, som fortærer Menneskene. Heldigvis lod Chaplin Problemet ligge. Heldigvis — thi den virkelige Arbejder grubler ikke over noget saa dybsindigt som Maskinernes Liv og Død. Han er for optaget af Dagligdagen og dens Bekymringer til at interessere sig for, hvad der ligger i Horisonten.

Glæden var derfor almindelig, da Chaplin smed Filosofkappen, som ikke klæder ham nær saa godt som hans Vagabondkostume. Vi saa ham paany som den hjemløse Omstrejfer fra før, og vi krystede ham i vor Favn — Stenbroens ensomme, fattige Helt, hvem vi elsker for den kejtede Aandsnærverelse, hvormed han besejrer alle Livets Genvordigheder. Dobbelt komisk, fordi han er uvidende om sin egen Komik, som faar os til at tænke paa saavel Sprællemanden som Trolden i Æsken — de klassiske Forbilleder for al Komik.

Trold i Æsken er han, hvor han alene klarer Mytteriet i Fængslet ved simpelt hen at lade de undvegne Fanger løbe Panden mod Jerndøren, som han aabner mod dem. Sprællemænd er han — i den yndigste Piges Hænder — hvor han som Kelner danser og synger. For Resten Filmens bedste Indfald, men ikke det eneste. Filmen rummer Scener, der er lige saa uforglemmelige som de morsomste Scener fra „City lights“ og „Gold rush“. Det vilde være uretfærdigt at opholde sig ved, at der ind imellem de geniale Scener er Scener, der blot er morsomme. Som Helhed er Filmen en Oplevelse som alle Chaplins Films har været det.

Der er blevet talt meget om Chaplins stædige Uvilje overfor Talefilmen og hans konservative Hængen fast ved Stumfilmens Teknik. Som Chaplin, der jo selv er Instruktør, har opbygget sin Film, følte det som en *Hvile* at se den. Den henvendte sig mere til Ens Syn og mindre til Ens Hørelse. Handlingen er baaret oppe af Situationer og føres frem gennem Billeder. Hvad de Optrædende siger til hinanden er ganske ligegyldigt.

Musik og Tale er kun Hjælpemidler — i Modsætning til de mange kunstneriske Misforstaaelser, vi har været Vidne til i denne Sæson, hvor Handlingen har rullet besværligt frem gennem en anspændende og vanskelig Dialog. Chaplin-Filmen er en Film, bygget op paa filmiske Virkemidler, hvad der er dens Fortrin. Naar dette er sagt, maa det tilføjes, at Chaplins Støjhed overfor Talen paa sine Steder er ilde anbragt, thi mens hans egen Tavshed overalt føles veigørende, er der Øjeblikke, hvor andres Tavshed føles kunstlet, især hvor vi tydeligt ser Mundbevægelserne uden at høre Ordene. Her virker Stumheden som en Anakronisme.

Ellers er Chaplin en Mester i at udnytte den stumme Films Virkemidler, der egner sig endnu bedre for den komiske Genre end for den dramatiske. Filmens mest vellykkede Scener viser, at han henter sine Indfald fra selve Livet. Som bekendt bliver et hvilket som helst Optrin fra Virkeligheden, selv det alvorligste, til et komisk Nummer, saa snart Lyden kobles fra. Gør selv Forsøget. Stop Vat i Ørene og gaa ud og betragt Livet og Menneskene.

Skumlere har haft travt med at paastaa, at Chaplin var sakket bagud. Det er ikke rigtigt. Aandeløse følger vi ham, ynkes over ham, naar han lider Nederlag, glædes med ham, naar hans Snedighed bringer ham Oprensning, fordi vi under Komedien mærker Tragedien: den Mindreværdiges haabløse Kamp for at hævde sig.

Et af Tidens Symptomer er Ligegyldigheden for Dagen i Morgen — Ingen ved jo, hvordan Livet ser ud i Morgen. Den evige Usikkerhed gaar Menneskene paa Nerverne, saa de synes, det hele i Grunden ikke er Ulejligheden værd. Thi dem siger Chaplin om ikke at fortvivle, til selv om man er stødt ud paa Landevejen, er den værd at gaa, blot man er to om at gaa den. (Kino-Palæet).

CARL TH. DREYER.